

Panium - Angka Pitulas

Prekara lan Wahyu: Rong Garis Ramalané Daniel lan Kabukané Kitab Wahyu

Jeff Pippenger

2026-02-22

Ing tanggal 18 Juli 2020, kuciwa kapisan ing gerakan golongan satus patang puluh papat ewu dumugi. Prastawa punika kalampahan ing salebeting “sajarah kang kasimpen” saking ayat kaping patang puluh Daniel sewelas. Kuciwanipun kedadosan nalika “sajarah kang kasimpen” punika sampun lumampah adoh—sajarah ingkang kawiwitan nalika ambrukipun Uni Soviet ing taun 1989. Ayat kaping patang puluh siji nggambaraken angger-angger dina Minggu ing Amerika Serikat, ingkang ugi kaawakili ing ayat kaping nembelas saking pasal ingkang sami. “Kabukane segel” saking kayektèn-kayektèn ingkang mbentuk “sajarah kang kasimpen” saking ayat kaping patang puluh ing taun 2023 dipunwedharaken déning Daniel wonten ing pasal rolas. Pasal sepuluh dumugi rolas punika sesanti ingkang sami, lan sesanti punika dipunwiwiti kanthi netepaken bilih Daniel nggambaraken “wong-wong wicaksana” ingkang mangertos pesen internal lan eksternal saking ramalan, ingkang ing ngriku kaawakili minangka “prakara punika” lan “sesanti punika.”

Ing taun katelu pamaréntahané Koresy, ratu Persia, ana prakara kapangandikakaké marang Dhanièl, kang jenengé sinebut Béltesyatsar; lan prakara iku temenan bener, nanging wektu kang katetepaké iku dawa; lan dhèwèké mangertèni prakara iku, sarta nduwèni pangerten bab sesanti mau. Dhanièl 10:1.

Loro Panyingkapan

“Bab” lan “wahyu” iku nggambarake sesanti njeron lan sesanti njaba saka ramalan, lan Daniel nggambarake sawijining umat sing mangertèni kalorone, amarga “bab” lan “wahyu” kuwi padha “dicethakaké” marang Daniel ing bab sepuluh. Ing bab iku, ing dina kaping rong puluh loro, sesanti ngenani Kristus ana ing papan suci “dicethakaké” marang Daniel. Tembung Ibrani sing dijarwakaké dadi “bab” ing bab sanga dijarwakaké dadi “perkara,” lan ana ing kono uga dipratelakaké gegayutan karo “wahyu.”

Nalika wiwitaning panyuwunmu, dhawuh mau wis medal, lan aku teka kanggo nduduhaké marang kowé; awit kowé iku banget kinasihan; mulané mangertènen prakara iku, lan gatekna wahyu iku. Daniel 9:23.

Tembung “bab” ing pasal sapuluh iku padha karo tembung sing dijarwakake “prakara” ing ayat rong puluh telu pasal sanga. Ing wahyu pungkasané Daniel ing pasal sapuluh nganti rolas, “bab” ing pasal sewelas utawa “prakara” ing pasal sapuluh, loro-loroné padha gegandhèngan karo “wahyu.” “Wahyu” iku tembung Ibrani, “mareh,” lan tegesé “panampakan.” Daniel mènèhi tandha ana loro “wahyu” ing kitabé, sanajan salah siji saka loro “wahyu” kuwi diwedharaké kanthi wangun feminin lan banjur maneh kanthi wangun maskulin. Daniel ing ayat siji pasal sapuluh mratélakaké wong-wong sing mangertèni

“wahyu” bab panampakan, lan uga “prakara” utawa “bab” iku. Ing pasal wolu Daniel nélakaké loro “wahyu” sing gegandhèngan siji lan sijiné. Ing basa Inggris tembung vision tinemu wolung kaping ing pasal iku, lan salah siji saka tembung Ibrani sing dijarwakake “wahyu” yaiku “mareh,” lan sijiné manèh yaiku “chazon.” Mareh tegesé “panampakan,” lan chazon tegesé “sawijining impen, sawijining pawartos wahyu, utawa sawijining sabda.” Konteks pasal wolu netepaké yèn nalika tembung “mareh” dijarwakake dadi “wahyu,” tembung iku makili “panampakané Kristus.”

Minangka tuladha, punika inggih “mareh” utawi “wahyu pameca” wonten ing Daniel 8:14, tegesipun bilih tanggal 22 Oktober 1844 Kristus badhé ndadosaken pameca kanthi dadakan wonten ing padaleman suci minangka panggenapanipun Utusaning Prajanjian ing Maleakhi pasal tiga, ingkang miturut Sister White sampun kagayuh ing tanggal 22 Oktober 1844. Nalika Sister White netepaken bilih malaékat ing Wahyu sepuluh ingkang tumurun sarta nempataken satunggal sikilipun ing dharatan lan satunggal malih ing segara punika “boten kirang saking pribadi piyambak tinimbang Gusti Yesus Kristus,” piyambakipun saèstu nemtokaken satunggaling tandha dalan wonten ing ramalan ing pundi Kristus ndadosaken pameca. Punika satunggaling saking kathah pamecanipun. Panjenenganipun nate ngatingal nalika wungunipun Musa miturut Yudas. Ing ngriku Panjenenganipun ngatingal minangka Mikhaèl sang pangéran malaékat, nanging sanadyan mekaten punika tetep dados pameca profetik. Wahyu mareh wonten ing pasal wolu ugi dipunterjemahaken minangka “pameca,” selaras kaliyan tegesipun.

Lan kadadéan, nalika aku, iya aku Daniel, wus ndeleng wahyu iku, lan ngupaya tegesé, lah, ana kang ngadeg ana ing ngarepku kaya katoné manungsa. Daniel 8:15.

Konteks ing kéné nedahaké yèn malaekat Gabriel-lah sing nduwèni “wujud kaya manungsa,” lan tembung “wujud” iku minangka mareh, yaiku pamedharing wujuding Kristus, amarga kaya déné Kristus diprasetyakaké lumantar Mikhael sang pangéran bala swarga, lan lumantar malaekat kang gagah prakosa ing Wahyu pasal sepuluh, Kristus kanthi profetis bisa silih-gantos karo pralambang malaekat, lan malah uga manungsa. Apa déné Gabriel ing ayat iku, utawa Kristus ing Wahyu pasal sepuluh, utawa minangka Mikhael sang pangéran bala swarga, saben-sabené makili sawijining pekabaran, lan awit saka iku Sister White mbandhingaké para malaekat ing Wahyu karo pekabaran kang diwakili déning para malaekat mau, uga karo wong-wong kang martakaké pekabaran kang diwakili déning para malaekat iku. Kayektèn iki penting sanget, nganti ing telung ayat kapisan saka Wahyu pasal siji, yaiku telung ayat kang ngumumaké pambukakan segel saka Wahyu Yesus Kristus, sadurungé mangsa pangadilan kasempatan katutup, amarga “wektuné wis cedhak,” tata cara panyampèyaning komunikasi saka Gusti Allah marang manungsa kanthi cetha katandhesaké minangka sawijining pekabaran saka Sang Rama, kang kaparingaké marang Sang Putra, kang banjur maringaké pekabaran iku marang sawijining malaekat, kang banjur nggawa marang sawijining manungsa, kang sabanjuré ngirimaké marang pasamuwan-pasamuwan. Saben undhak-undhakan ing tata cara komunikasi iku suci lan kudus, lan kasucèn kang kasantosakaké iku dipralambangaké ing waymarks profetis nalika Kristus ngetingal

minangka Panjenengané piyambak, utawa lumantar malaekat, manungsa, utawa pekabaran. Nalika Panjenengané kanthi langsung nggayutaké Sarirané piyambak ana ing sawijining waymark, iku yaiku “mareh” “wahyu penampakan.”

Wahyu saking Gusti Yesus Kristus, ingkang dipunparingaken dening Allah dhateng Panjenenganipun, supados nedahaken dhateng para abdinipun prekawis-prekawis ingkang enggal badhé kalampahan; lan Panjenenganipun ngutus malaékatipun sarta maringi pratandha lumantar malaékat wau dhateng abdinipun, Yohanes: ingkang sampun neksèni pangandikanipun Allah, lan paseksènipun Gusti Yesus Kristus, sarta sakehing prekawis ingkang sampun dipunwastani. Rahayu wong kang maos, lan wong-wong kang ngrungu tembung-tembung wangsit punika, sarta netepi samukawis ingkang kaserat wonten ing ngriku: awit wekdalipun sampun celak. ... Lan Panjenenganipun ngandika dhateng kula, “Aja nyégel pangandika-pangandikaning wangsit saking kitab punika: awit wekdalipun sampun celak. Sing ora adil, ben tetep ora adil: lan sing reged, ben tetep reged: lan sing mursid, ben tetep mursid: lan sing suci, ben tetep suci.” Wahyu 1:1-3; 22:10, 11.

Ing bab wolu, “chazon” iku tembung Ibrani liyané kang diterjemahaké dadi “wahyu.” Gegayutan karo “katoné,” wahyu “marah” iku nandhani sawijining tenger dalan, lan wahyu “chazon” iku nandhani sawijining wektu kenabian. Ana sawijining simetri ilahi ing antarané loro tembung kang diterjemahaké dadi “wahyu” ing bab wolu, ing pangertèn yèn tembung Ibrani “mareh” uga dipigunakaké déning Daniel ing wujud femininé, yaiku “marah.” Bab “chazon,” Daniel nglambangaké iku kanthi rong cara, nanging dudu lumantar mbandhingaké maskulin lan feminin, nanging nganggo rong tembung kang nandhani teges sing padha; nanging kanthi mangkono, tegesé ngrembaka kanthi linuwih tanpa pepindhan.

Chazon ateges wahyu, utawa firman orakel, utawa pamedhar wangsit; lan tembung sing ing basa Inggris diterjemahaké dadi “matter” utawa “thing” iku yaiku tembung Ibrani “dabar,” kang ateges “tembung” utawa “firman.” Nalika dimangertèni yèn wahyu “chazon” iku uga diwakili déning Daniel nganggo tembung “dabar,” mula kalorone bebarengan makili pesen-pesen nabi saka Sabdaning Allah. Daniel tansah mbandhingaké “dabar” utawa “chazon” karo “mareh.” Nalika dipirsani ing tataran kenabian, “pesen-pesen nabi saka Sabdaning Allah,” kaya sing diwakili déning “dabar” lan “chazon,” nalika digandhèngaké karo wahyu “marah” babagan pangatingaling Kristus, mula sampeyan bakal nduwèni pratandha-pratandha suci ing sajarah kenabian Sabdaning Allah. Banjur manawa “marah,” yaiku wujud feminin saka tembung “mareh,” ditambahaké menyang runtutan teges wahyu ing kitab Daniel, mula sampeyan nduwèni wahyu kaca-pangilon babagan pambeneran déning pracaya.

Ing wahyu pungkasanipun Daniel, ingkang kaandharakaken lumantar tigang bab pungkasan saking kitabipun, Daniel nglambangaken satunggaling umat ing dinten-dinten pungkasan ingkang mangertos “wahyu-wahyu kenabian” saking “Sabdaning Allah,” lan kasucèning tenger-tenger dalan suci ingkang mbentuk gerakan reformasi saking satunggal atus patang dasa sekawan ewu, awit tiyang-tiyang punika inggih para ingkang ndhèrèk Sang Cempen

pundi kemawon Panjenenganipun tindak wonten ing Sabda kenabianipun ingkang suci. Nalika sami ndhèrèk Sang Cempen, Panjenenganipun nuntun dhateng wahyu kaca pangilon ing Daniel 10:7, ing pundi piyambakipun sami salah satunggalipun mlayu ndhelik wonten ing sangandhaping kalepatan, ing pundi sami kasarekaken langgeng, utawi sami andhap-asor wonten ing lebu, kabeneraken lan kaparingan kakiyatan supados maringi pesen kenabian tumrap dinten-dinten pungkasan.

Gabriel maringi dhawuh marang Daniel supaya “mangertos” loro-loroné, yaiku “prakara” lan “wahyu.” Tembung Ibrani sing dipunjarwakaken dados “mangertos” ateges “nggawé pambédan sajroning pikiran.” Daniel, ingkang makili panjenengan lan kula, para pamaos ingkang kinormatan, kaparingan dhawuh supados mangertos béda lan pambédan antawisipun “prakara” lan “wahyu.” Wahyu chazon nggambaraken garis njawi saking sajarah kenabian, lan wahyu mareh nggambaraken panampakanipun Kristus. “Prakara” lan “bab” punika inggih tembung Ibrani “dabar,” ingkang tegesipun Sabda. Gusti Yesus punika “dabar,” awit Panjenenganipun punika Sang Sabda. “Bab” lan “prakara,” kaloronipun dados “dabar,” dipunaturaken gegandhengan kaliyan wahyu bab panampakan.

Dabar, yaiku prakara lan barang iku, uga minangka sesanti chazon ing pasal wolu, lan iku nggambarake sesanti sajarah kenabian. Saben perwakilan kasebut (chazon, dabar, prakara lan barang) nandhani garis njaba saka ramalan, dene mareh, lan wujud femininé yaiku marah, nggambarake garis njero saka ramalan. Umaté Allah ing jaman pungkasan, kaya sing diwakili ing ayat siji saka Daniel sepuluh, mangertèni loro-loroné garis njero lan garis njaba saka sajarah kenabian. Ing kitab Wahyu, garis njero diwakili déning pitu pasamuwan, lan garis njaba diwakili déning pitu segel.

Nalika Dhanièl ndeleng wahyu bab Kristus sawisé pasa rong puluh siji dina, panjenengané ndeleng ekspresi feminin saka wahyu mareh. Mareh iku “penampilan,” lan nalika Dhanièl ndeleng Kristus, panjenengané ndeleng wahyu “marah”; lan sanadyan mareh tegesé penampilan, wujud feminin saka tembung sing padha tegesé “pangilon.” Sister White maringi katrangan marang kita yèn wahyu sing dideleng Dhanièl iku wahyu sing uga dideleng déning Yohanes, lan Yohanes ndeleng wahyu iku nalika Kristus ana ing pasucèn swarga.

“Nalika rawuhipun Gabriel, nabi Daniel boten saged nampi piwulang malih; nanging sawetawis taun sasampunipun, amargi ngudi mangertos langkung kathah bab prakawis-prakawis ingkang dereng katrangan kanthi jangkep, piyambakipun malih ngarahaken dhirinipun kanggé ngupadi pepadhang lan kawicaksanan saking Allah. ‘Ing dina-dina iku aku, Daniel, lagi nandhang sungkawa lawasé telung minggu kebak. Aku ora mangan roti kang enak, daging lan anggur ora mlebu ing cangkemku, lan aku babar pisan ora nglenga awakku.... Banjur aku ngangkat mripatku lan ndeleng, lah ana wong siji nganggo sandhangan mori alus, bangkekanipun kaiket emas alus saka Uphaz. Awakipun uga kaya barèl, rainipun kaya katoné kilat, mripatipun kaya lampu geni, lengen lan sampéyanipun kaya warna tembaga kang dipoles, lan swaraning pangandikanipun kaya swaraning wong akèh.’”

“Dudu pribadi sing kurang agung tinimbang Putraning Allah piyambak sing ngatingal marang Daniel. Katrangan iki padha karo katerangan sing diparingaké déning Yohanes nalika Sang Kristus katampil marang dheweke ana ing Pulo Patmos. Saiki Gusti kita rawuh bebarengan karo utusan swarga liyané kanggo mulang marang Daniel bab apa sing bakal kelakon ing dina-dina wekasan. Kawruh iki diparingaké marang Daniel lan kacathet déning inspirasi kanggo kita, wong-wong sing nampani pungkasaning jagad wis tekan.”

“Bebener-bebener agung ingkang kapratelakaken déning Juru Wilujenging jagad punika kagunganipun tiyang-tiyang ingkang nggolèki kayektèn kados ngupados bandha ingkang kasimpen. Daniel punika satunggaling tiyang sepuh. Uripipun sampun kalampahan ing satengahing daya pikatipun kraton bangsa kafir, manahipun kabebani déning prakawis-prakawising karajan ageng; nanging piyambakipun nyingkir saking sedaya punika kanggé ngasoraken nyawanipun wonten ing ngarsanipun Allah, sarta ngupados kawruh bab ancas-ancasipun Sang Mahaluhur. Lan minangka wangsulana dhateng panyuwunipun, pepadhang saking plataraning swarga dipunandharaken tumrap tiyang-tiyang ingkang badhé gesang wonten ing dinten-dinten wekasan. Mila, kanthi satemen-temenipun, kedah kadospundi kita ngupados Allah, supados Panjenenganipun maringi kawelasan kanthi mbikak pangertosan kita, saéngga kita saged mangretosi bebener-bebener ingkang kaparingaken dhateng kita saking Swarga.” Review and Herald, February 8, 1881.

144.000

Daniel mangertos bab “prekara” lan “wahyu” iku, lan piyambakipun kaidentifikasi minangka Daniel lan ugi minangka Beltesazzar. Owahing nama ing pamedhar wangsit nggambaraken sesambetan prejanjian, mila Daniel nggambaraken umat prejanjian pungkasan, yaiku satus patang puluh papat ewu, ingkang kabuktèkaken lumantar wahyu bab Kristus wonten ing Padaleman Suci. Pacoban punika nimbulaken pamisahan antawisipun kalih golongan para panyembah.

Lan aku, Daniel, piyambakan kang mirsa sesanti iku; awit wong-wong kang padha bebarengan karo aku ora mirsa sesanti iku; nanging ana giris kang gedhé tumiba ing atasé, nganti padha mlayu ndhelikaké awaké dhéwé. Daniel 10:7.

Daniel kanthi langsung nemtokake ujian kapindho lan ujian kaimaman sing gegandhengan karo umat Allah ing dina-dina pungkasan; sawijining ujian kang dipremisèkaké ing ndeleng Kristus ana ing papan suci kaswargan. Wahyu ing ayat pitu iku wujud feminin saka wahyu mareh, kang dipracalèkaké minangka wahyu marah. Manawa panjenengan nanggapi wahyu kaimaman bab Kristus kaya kang katuduhaké déning tanggapané Daniel, “bab” profetik lan “wahyu” profetik bakal “dicethakaké” marang panjenengan.

Manawa kowe nyambung marang sesanti bait suci Kristus sing padha iku kanthi mlayu kanggo ndhelik, kowe mlebu ing pepeteng langgeng. Ujian bait suci, yaiku ujian kapindho saka telung langkah Injil langgeng, didhisiki déning ujian kapisan kang dadi dhasar.

Pitakonan pangujian babagan dhasar-dhasar iku digambarake ana ing ayat patbelas saka Daniel sewelas, ing ngendi Roma digambarake minangka “para begal saka bangsamu” kang netepake “sesanti.”

Wektuné Sampun Caket

Telung setengah dina sawisé kuciwa tanggal 18 Juli 2020, ing tanggal 31 Desember 2023 wahyu Yesus Kristus wiwit dibukak segelé, awit “wektuné wis cedhak.”

Rahayu wong kang maca, lan wong-wong kang ngrungokaké tembung-tembunging pitedah iki, sarta netepi apa kang kaserat ana ing kono; awit wekdalé wis cedhak. ... Lan panjenengané ngandika marang aku, “Aja nyegel tembung-tembunging pitedah ing kitab iki; awit wekdalé wis cedhak.” Wahyu 1:3; 22:10.

“Wektu” kang nandhani pambukaning wewadiné Wahyu Yesus Kristus katuduhaké ing wiwitan Kitab Wahyu, lan ing pungkasaning kitab punika pocapan kang padha mau nambahi pratelan alfa kanthi pratelan omega.

Pamedharipun Gusti Yesus Kristus kawedhar sakedhap sadèrèngipun wekasaning masa kasempatan sih. Ing dinten kaping kalih dasa kalih, sasampunipun pasa selaminipun kalih dasa setunggal dinten, “prakawis” punika, ingkang ugi “bab,” ingkang ugi dabar utawi Sabda, ingkang ugi wahyu chazon bab sajarah kenabian lahiriah, kapangandikakaken dhateng Dhaniel nalika piyambakipun ngalami sesawangan marah, kados kaca pangilon, bab Imam Agung swarga wonten ing Papan Mahasuci.

Daniel makili wong-wong sing nduwèni pengalaman saka sesanti looking glass, lan uga mangertèni penampakan-penampakan profetiké Kristus, uga sajarah lahiriah kang diwakili déning sesanti chazon. Sesanti marah makili Kristus minangka pratandha dalam profetik, lan wangun feminin saka tembung kang padha iku makili pengalaman kang kasil awit saka nyawang kamulyaning Allah, kaya kang diwakili déning Daniel, Yohanes, Yesaya, Sister White, lan para nabi liyané.

Ing tingkat iki, sesanti njaba chazon nglambangake ujian dhasar, lan sesanti mareh bab panampakané Kristus sajroning runtutan prastawa kenabian iku minangka ujian padaleman suci. Apa Kristus wis ngatingal ana ing Papan Ingkang Mahasuci ing sajroning Papan Ingkang Mahasuci panjenengan dhéwé? Ana ing kono Kaallahan kasawijèkaké karo kamanungsan. Iki ujian sing kudu kalampahan, sadurungé mangsa probation katutup ing ujian litmus. Ujian litmus sing ngetokaké watak iku sesanti marah, yaiku sesanti kaca pangilon.

Ing tanggal 31 Desember 2023, wiwitaning ujian njaba tumrap dhasar kawiwitan ana ing ukara patbelas bab “para begal saka bangsamumu,” lan nalika paus sing saiki diresmekake ing tanggal 8 Mei 2025, “sesanti” ing ukara patbelas iku kaestablis. Ujian dhasar banjur pindhah marang ujian padaleman suci. Wiwit tanggal 9 Mei 2025, ujian padaleman suci wis lumaku. Wunguné maneh saksi loro ing tanggal 31 Desember 2023 kaunggahaké ing ukara sewelas saka Wahyu sewelas, lan wunguné maneh kang diwiwiti ing tanggal iku dumadi ana

ing sajroning mangsa Perang Ukraina kang diwiwiti ing 2014, lan saya ngrembaka ing 2022. Garis ramalan njaba lan njero padha ketemu ana ing sajarah iku. Ing tanggal 31 Desember 2023, pakaryan masang dhasar lagi lumaku, yaiku sawijining pakaryan kang dilambangaké déning sajarah 1798 nganti 1840, lan uga déning 1840 nganti 1844, lan uga déning 19 April 1844 nganti 22 Oktober 1844.

Daniel sewelas ayat sewelas tumeka ing sajarah minangka garis lahiriahing ramalan lan kagandhèng karo sajarah iku dhéwé kang dadi garis batiniahing Wahyu sewelas. Ing taun 2014, Perang Ukraina kawiwitan, kaya kang dilambangaké déning paprangan Raphia ing taun 217 SM. Ing taun 2015, ratu kaping papat lan luwih sugih banget ing ayat loro saka Daniel sewelas, jumeneng lan ngumumaké niyaté kanggo maju nyalon dadi présidhèn. Pengumuman mau njalari murkané para globalis kang kapandhegani déning pikirane naga, kang digambaraké minangka karajan Grecia.

Wahyu sewelas, ayat sewelas, ngenali tanggal 31 Desember 2023 minangka titik nalika loro seksi mau diuripaké manèh. Mula, mangsa wiwit 18 Juli 2020 nganti 31 Desember 2023 banjur dipahami minangka sawijining “pasamunan” profetik. Ing pungkasané “mangsa pasamunan” iku, ana swara wiwit sesambat ing Juli 2023, banjur pas rong ewu satus sawidak dina sawisé ramalan Nashville sing gagal, yaiku tanggal 18 Juli 2020, Sanga Singa saka taler Yehuda banjur wiwit mbikak segel Sabda-Nya kang profetik. Kabikaké segel Sabda Allah kang profetik tansah ngasilaké sawijining proses panggulawenthah telung tahap kaya kang kapacak ing Daniel rolas.

Akeh wong bakal disucekake, lan dadi putih, lan kabukti lumantar panggodha; nanging wong duraka bakal tumindak kanthi duraka; lan ora ana siji wae saka wong duraka kang bakal mangerti; nanging wong wicaksana bakal mangerti. Daniel 12:10.

Ing Wahyu sangalas, sang pangantèn putri nyiyapaké dhiriné, lan sawisé kuwi dhèwèké diparingi sandhangan putih. Sandhangan-sandhangan putih mau nggambaraké yèn sang pangantèn putri wis siyap, lan prakara iki kalakon ing Wahyu sangalas nalika jendhèla-jendhèla swarga kabukak. Sadurungé sang pangantèn putri dadi putih lumantar sandhangan kabenerané Kristus, dhèwèké luwih dhisik disucèkaké.

Ing tanggal 31 Desember 2023, pangujian tumrap dhasar wiwit kalaksanani kanggo nyucekake wong-wong kang bakal dadi suci. Panyucekan iku kalakon lumantar tambahing kawruh, amarga Sang Singa saka taler Yehuda banjur wiwit mbukak segel wahyu pungkasan bab Diri-Nya piyambak. Wahyu iku nyakup yèn Panjenengané iku siji-sijiné dhasar kang bisa dilebokaké. Nampik kayektèn dhasar kang netepaké yèn Roma iku “para rampog saka bangsamu,” ateges nampik siji-sijiné dhasar kang bisa dilebokaké.

Tanggal 31 Desember 2023 wiwit sawijining proses pangriptan sing langsung ngasilaké pamisahan tumrap rong golongan. Sanga Singa saka taler Yehuda saiki wus mbukak segel manawa panggenapan sajarah ayat kaping patbelas iku tanggal 8 Mei 2025, lan kanthi mengkonon Panjenengané netepaké identifikasi Miller babagan Roma minangka pralambang kang netepaké wahyu njaba saka ramalan. Nalika Trump bali ing taun 2024, dhèwèké

nggenepi ayat kaping telulas saka Daniel sewelas, banjur ing ayat sabanjuré, kita nandhani taun 2025, kanthi kapilihané paus Leo. Trump lan pasangan antikristusé padha-padha dilantik ing taun 2025.

Tanggal-tanggal sing kita pratélakaké ing gerakan iki sejatiné minangka pangrungu marang sing wis kalampahan kang wus kasucekaké. Kita ngenali wekasaning jaman minangka taun 1989, banjur pambakuan resmi saka pawarta iku ana ing taun 1996. Ing 9/11 pawarta sing wis kabakokaké sacara resmi iku diwènèhi kakuwatan. Ing panyajian Tabel-tabel Habakuk ing taun 2012 lan dipungkasi ing Januari 2013, dhasar-dhasaré wis katetepaké.

Ing tanggal 18 Juli 2020 rawuhipun kuciwa ingkang kapisan, lajeng ing Juli 2023 wonten swara wiwit sesambat ing ara-ara samun, lan ing tanggal 31 Desember 2023 pambukaking segel Wahyu Yesus Kristus wiwit kalampahan saha ujian dhasar lahiriah ingkang kapisan wiwit lumampah.

Ing tanggal 8 Mèi 2025, wiwitaning ujian kapindho tumrap padaleman batin diwiwiti. Ujian kaping telu, yaiku ujian panentu, wis ana ing ngarep. Ing kono bakal katuduh kanthi cetha manawa jiwa kagungan lengaing pekabaran kang diwakili déning ujian kapisan lan njaba, sarta lenga kang ngancani ujian kapindho lan batin. Ujian mau nggambarake bab njaba, banjur bab batin, banjur pengalaman.

Garis nubuatan internal iku dumadi saka tonggak-tonggak sadurungé sing lagi waé daksebutaké. Saben tonggak mau cocog karo tonggak-tonggak sing padha ing sajarah Millerit. Taun 1798 minangka wektu pungkasan cocog karo taun 1989, uga minangka wektu pungkasan. Ing kono Sang Singa saka taler Yehuda mbikak meterai Sabdané, amarga Panjenengané iku Sang Sabda. Nalika Adventisme netepi peran nabi sing ora manut ing pambrontakan dhasaré Yerobeam kanthi bali mangan bebarengan karo nabi palsu saka Betel, wong-wong mau bali marang argumentasi Protestantisme sing wus tiba, sing biyèn dianggo nglawan panandhané William Miller babagan pitung mangsa. Mulané, wong-wong mau ora mangertèni kanthi tuntas, manawa malah babar pisan ora, ngapa taun 1863 iku dadi tonggak pungkasan kanggo gerakan alfa saka malaékat kapisan lan kapindho.

Mulané, tumrap wong-wong mau, ora ana tegesé manawa iku 126 taun, sawijining pralambang saka 1.260, sawijining pralambang saka “ara-ara samun” sing ngliwati sajarah wiwit taun 1863 nganti tekan wektu wekasan ing taun 1989. Ing pungkasan patang puluh taun, Yosua mimpin gerakan mau mlebu ing Tanah Prajanjian. Ing taun 1989, Gusti wiwit nindakaké pakaryan mimpin gerakan omega kagungané metu saka “ara-ara samun” taun 1863 nganti 1989, kaya déné Panjenengané wis ngetokaké gerakan alpha saka “ara-ara samun” taun 538 nganti 1798.

Ing taun 1989, wahyu bab Kali Hiddekel, kang nglambangaké telung pasal pungkasan ing kitab Daniel, kabikak segelé, padha kaya wahyu bab Kali Ulai, kang nglambangaké pasal 7, 8, lan 9 ing kitab Daniel, kang kabikak segelé ing taun 1798. Rong atus rong puluh taun sawisé dipunwedharakené Kitab Suci King James, William Miller kanggé kaping pisan nerbitaké piwulangé adhedhasar wahyu bab Ulai, saéngga ngresmikaké piwulangé ing taun

1831; mangkono uga piwulang bab Hiddekel kang dipunwedharaken kanggé kaping pisan ing taun 1996, rong atus rong puluh taun sawisé taun 1776, papan lairipun tanah mulya, yaiku Amérika Sarékat.

Pangrumusan resmi pesen iku déning Miller, rong atus rong puluh taun sawisé vèrsi King James, nandhani William Miller minangka utusan suci kang kapisan banget migunakaké ramalan-ramalan ing Alkitab, yaiku Prajanjian Lawas lan Prajanjian Anyar, kanggo ndhatengaké sawijining kebangunan lan reformasi. Alkitab iku asale saka Allah, lan rong atus rong puluh taun sabanjuré Alkitab iku nyambung karo manungsa kanggo ngasilaké pesen Ulai.

Gusti Yésus iku Alfa lan Omega, lan Panjenengané iku Sabdaning Allah, mula pambabaripun Alkitab King James Version ing taun 1611 nempataké Yésus ana ing 1611, lan uga ana ing 1831. Kristus ngatingal ing wekdal pungkasan minangka Singa saking taler Yehuda; nalika pesen punika dipunformalaké, Panjenengané iku Alfa lan Omega lan Sabda. Gegayutanipun Miller kaliyan wiwitan punika dipunakeni bilih wiwitan lan pungkasan kalih-kalihipun nekanaké pambabaripun pesen punika. 1776 dumugi 1996 nggadhahi sipat-sipat ingkang sami, sanadyan béda.

Pesen Hiddekel iku yaiku pesen bab angger-angger Minggu ing Amerika Serikat kaya kang dipratelakake ana ing ayat patang puluh siji saka Daniel sewelas. Taun 1776 lan diterbitake Pranyatan Kamardikan nggambarake titik wiwitan tumrap mangsa rong atus rong puluh taun kang pungkasané katutup déning diterbitaké, kanthi pitedah pangrèh Ilahi, dudu kanthi sesengaja diwènèhi irah-irahan, Time of the End. Ing taun sing padha, 1996, sawijining korporasi pelayanan kanthi jeneng Future for America diparingake marang kita. Pesen bab tanah kamulyan, yaiku Amerika Serikat, dipraformalaké kanthi sesambungan langsung antarané wiwitan lan pungkasaning ramalan. Saben tandha wates utama ing sajarah Millerite wis kaulang miturut pola tuntunan saka pasemon sepuluh prawan. Loro-loroné mangsa rong atus rong puluh taun nduwèni wiwitan lan pungkasan kang ditandhani déning sawijining terbitan.

Pesen lan metodologi Miller dikonfirmasi lan diparingi kakuwatan lumantar sawijining pangujaning Islam saka bilai kapindho. Sing digunakaké déning Gusti kanggo maringi kakuwatan marang pesen mau yaiku prinsip dina kanggo setaun kagungané Miller, lan prinsip sing maringi kakuwatan marang pesen lan metodologi ing 9/11, nalika tumuruning malaékat saka Wahyu wolulas mbalèni tumuruning kang wis Panjenengané tindakaké ing 11 Agustus 1840 kaya dene digambaraké ana ing pasal sepuluh kitab Wahyu. Loro malaékat mau makili sawijining penampakan nabi saka Kristus minangka malaékat. Prinsip sing dhasaré tumrap gerakan 9/11 padha dhasaré karo prinsip dina kanggo setaun tumrap gerakan 11 Agustus 1840 yaiku menawa sajarah Millerite diulang ana ing sajarahé wong satus patang puluh papat ewu.

Nalika sawijining kasampurnaning sawijining ramalan bab Islam saka bilai katelu rawuh ing sajarahé omega lan malaékat katelu, kang selaras karo kasampurnaning sawijining ramalan

bab Islam saka bilai kapisan lan kapindho, kang rawuh ing sajarahé alpha, yaiku malaékat kapisan lan kapindho—prinsip manawa sajarah Millerit kaulang maneh ing sajarahé wong satus patang puluh papat ewu kabukten kanthi mantep, kaya dene prinsip dina-kanggo-sataun ing jamané Miller kabukten ana gandhèng-cèngané karo bilai kapisan lan kapindho ing Wahyu 9. Sawenèh wong kang bisa uga mangertèni ramalan wektu telung atus sangang puluh siji taun lan limalas dina kang kapacak ing Wahyu 9:15, bisa uga luput saka maksudku sadurungé. Kula aturaké panjelasan.

Cilaka kang kapisan lan kang kapindho iku sajejer karo sajarahing malaékat kang kapisan lan kang kapindho, lan sajarahing cilaka kang katelu iku sajejer karo sajarahing malaékat kang katelu. Titik wigati ing kéné yaiku yèn titik wiwitan tumrap telung atus sangang puluh siji taun lan limalas dina, kaya dene katetepaké ing sajarahing cilaka kang kapindho, kapanggih ana ing sajarahing cilaka kang kapisan. Ana sawijining ramalan satus seket taun ing sajarahing cilaka kang kapisan ing Wahyu sanga, lan ing dina nalika mangsa ramalan iku pungkasan, ramalan telung atus sangang puluh siji taun lan limalas dina iku diwiwiti. Kaloro ramalan iku nyambungaké cilaka kang kapisan lan kang kapindho kanthi langsung, mula nalika sawijining ramalan bab Islam dipredhiksi adhedhasar prinsip sedina kanggo setaun, ramalan iku dadi ramalan ngenani cilaka kang kapisan lan kang kapindho saka Islam, yaiku piwulang kang netepaké metodologi lan pawartosé Miller ana ing sajarahing malaékat kang kapisan lan kang kapindho.

Nalika sajarah iku rampung ing tanggal 22 Oktober 1844, kalasangka kapitu wiwit muni, lan kalasangka kapitu iku padha dadi bilai katelu, lan uga rahasia kasalehan, yaiku Kristus ana ing kowe, pangarep-arep kamulyan. Kalasangka iku minangka piweling saka njaba lan uga piweling saka njero. Mulane, wangsit 2.520 taun digandhengake karo taun kapitu minangka sabat kanggo tanah, kang uga nyakup taun Yobel. Ing tanggal 22 Oktober 1844 kalasangka kapitu wiwit muni minangka panggeneping wangsit 2.520 taun lan 2.300 taun.

Nanging ing dina-dina swarané malaékat kapitu, nalika panjenengané wiwit ngunèkaké kalasangka, rahasiané Allah bakal kasampurnakaké, kaya déné kang wus dipratélakaké marang para abdiné, yaiku para nabi. Wahyu 10:7.

Tanggal 22 Oktober 1844 iku dina Pangruwating Dosa, lan kalasangka yobel kudu katabuh ing dina Pangruwating Dosa. Wiwit wektu iku, kita urip ana ing sajarahing malaékat katelu, lan uga ing sajarahing bilai katelu, yaiku kalasangka kapitu. Ing tanggal 11 Agustus 1840, malaékat kang gagah prakosa ing Wahyu pasal sepuluh tumurun kanggo madhangi bumi nganggo kamulyané, kaya déné malaékat ing Wahyu pasal wolulas ing 9/11.

Ing taun 2012 nganti Januari 2013, seri kanthi irah-irahan *Meja-mejané Habakuk* diprodhuksi, lan diselaraské karo penerbitan bagan pelopor 1843 ing wulan Mèi 1842. Dhasar-dhasaré gerakan banjur dipasang, manawa iku gerakan alfa saka malaékat kapisan lan kapindho, utawa gerakan malaékat katelu, loro meja Habakuk dirajut ana ing sajarah lan pekabarané. Ramalan tanggal 18 Juli 2020 sing gagal iku sajajar karo 19 April 1844, lan mangsa ngentèni ing pasemon iku lagi lumaku.

Sawijining pasamunan sajrone 1.260 dina rampung nalika pambukan segel tanggal 31 Desember 2023. Prayoga dielingi manawa Kristus kaping pindho nyucekake padalemané saka panajisan sacrilegious, kaya dene dipunwastani déning Sister White. Panjenengané nindakaké iku ing wiwitan lan ing pungkasaning palayanané, saéngga kaloro panyucekan mau dadi sawijining panyucekan alfa lan omega.

Suster White kanthi cetha nyelarasaké panyucekan Padaleman Suci kang kapisan karo 9/11 lan swara kang kapisan, kang déning dhèwèké diidhèntifikasi minangka telung ayat kapisan saka Wahyu wolulas. Banjur dhèwèké ngidhèntifikasi “swara liyané” ing ayat papat minangka panyucekan Padaleman Suci kang kapindho, lan uga hukum Minggu. Tanggal 19 April 1844 iku panyucekan Padaleman Suci kang kapisan tumrap para Millerit, lan 22 Oktober 1844 iku kang kapindho. Sajeroning patang puluh enem taun wiwit 1798 nganti 1844 Padaleman Suci Millerit diadegaké, lan sawijining fraktal saka pangadegané Padaleman Suci Millerit iku kapanggih ana ing sajarah rong pepalang pangajab, kang loro-loroné makili panyucekan Padaleman Suci. Sajarah iku nyaritakaké bab Padaleman Suci.

Saka 18 Juli 2020 tekan 31 Desember 2023, para prawan padha turu sajrone mangsa tunda. Nalika padha tangi, padha tangi marang tanggung jawabé kanggo nglantaraké dhasar lan ngedegaké padaleman suci. Wiwit wektu iku Kristus, minangka Singa saka taler Yehuda, wis mbikak pepadhang kenabian, lan pepadhang kenabian kang kabikak tansah ngasilaké sawijining proses pangujian telung langkah kang mungkas ing ujian litmus, ing kono watak katuduhaké, nanging ora tau dikembangaké. Ing ujian litmus iku para prawan kang setya bakal nampani pambludhaké Roh Suci kang ngluwihi saben pawujudan pangwasané Allah ing antarané umaté Allah kang tau kacathet. Bakal ana tambahing pepadhang kang durung tau kaseksènan. Mangkono, aku bakal nyuguhaké garis sajarah liyané kang nyengkuyung paralel sajarah Millerite karo sajarahé golongan sèket papat èwu.

Nanging sira, dhuh Daniel, tutupen tembung-tembung iku, lan segelen kitab iku, nganti tekan wekasaning jaman: akeh bakal mlaku mrana-mrene, lan kawruh bakal saya katambah. Lan Panjenengane ngandika, Lungaa lakumu, Daniel: amarga tembung-tembung iku kasumputake lan kasegel nganti tekan wekasaning jaman. Akeh bakal kasucèkaké, lan diputihaké, lan kabuktèkaké; nanging wong duraka bakal tumindak duraka: lan ora ana siji waé saka wong duraka kang bakal mangerti; nanging wong wicaksana bakal mangerti. Daniel 12:4, 9, 10.

Kula badhé nerusaké bab-bab punika ing artikel salajengipun.

Kasatunggalan

Elon Musk nyariosaké ing tanggal 21 Fèbruari 2026 yèn “saiki kita wis ana ing ‘singularity’”.

Singularitas Teknologis

Singularitas téknologis (asring mung diarani “singularitas”) iku sawijining titik hipotetis ing mangsa ngarep nalika kamajuan téknologi—sing utamané didorong déning kapinteran

gawéyan—dadi saya rikat lan saya kuwasa nganti ngancik akselerasi ngluwihi pangendhalèn lan pangrénaning manungsa, saéngga nuwuhaké owah-owahan sing ora bisa diramal lan jero banget tumrap peradaban manungsa. Gagasan pokoké yaiku sawijining ledhakan kapinteran: sawisé kita nyiptakaké sawijining sistem AI sing luwih pinter tinimbang manungsa sing paling pinter (asring diarani Artificial Superintelligence utawa ASI), sistem iku bisa ngrancang ulang lan ningkataké awaké dhéwé luwih rikat tinimbang sing tau bisa ditindakaké déning tim manungsa endi waé. Iki nuwuhaké sawijining puteran pangapikan dhiri sing rekursif, ing ngendi kapabilitasé tiket ping pindho bola-bali ing jangka wektu sing cendhak banget (dina -> jam -> menit), saéngga perkembangan salajengipun dadi njeblog lan ora mungkin kanggo “manungsa pra-singularitas” supaya bisa kanthi migunani ngramal utawa ngarahaké. Tembung “singularitas” dipinjam saka fisika lan matématika, ing ngendi sajroning “black hole,” singularitas iku titik nalika gravitasi dadi tanpa wates lan hukum-hukum fisika kita sing saiki ambruk—kita ora bisa ndeleng utawa ngramal apa sing kadadéan ngliwati event horizon.

Mangkono uga, singularitas téknologis dipunpandheng minangka sawijining “cakrawala kajadian” wonten ing sajarah: kita saged ngira-ngira tren ngantos dumugi ing titik punika, nanging salajengipun, mangsa ngajeng dados peteng tumrap pikiran manungsa ingkang boten dipunsengkuyung augmentasi.

Sajarah Ringkes lan Para Pamikir Utama

Taun 1950-an—Winih-winih wiwitan katon ing karya ahli matématika John von Neumann (sing ngandika bab owah-owahan téknologis sing saya nyepet) lan ahli matématika/kriptolog I.J. Good (sing ing taun 1965 njlèntrèhaké sawijining “jeblogan kapinteran” nalika mesin ngrancang mesin sing luwih becik).

1993—Ilmuwan komputer lan panganggit fiksi ilmiah Vernor Vinge marakaké konsèp modhèrn iki lumantar èsai-é, *The Coming Technological Singularity*. Dhèwèké nyumurupi yèn kita bakal nyipta kapinteran adimanungsa ing sawatara wektu antarané 2005–2030, sawisé iku “jaman manungsa” bakal rampung (ing teges yèn manungsa tanpa pitulungan ora manèh dadi kapinteran sing dominan).

2005—Panemu/futuris Ray Kurzweil nggawa gagasan iki menyang kawigatosan umum lumantar bukune, *The Singularity Is Near*. Panjenenganipun ngandharake bilih singularitas bakal dumugi watara taun 2045, dipunpendhet dening tuwuhing daya komputasi kanthi eksponensial (miturut Hukum Pangasilan ingkang Macepeti piyambakipun), nanoteknologi, bioteknologi, lan antarmuka otak-komputer. Panjenenganipun kanthi ajeg sampun njagi linimasa punika, lan bubar negesake malih AGI 2029 lan singularitas ~2045.

Prakiraan Linimasa (nganti wiwitan taun 2026)

Prakiraan-prakiraan saya wis ketok saya kepencet ing sajroning sawetara taun pungkasan iki amarga maju kang linuwih banget cepete ing model basa gedhé, sistem panalaran, lan hukum skala: Pandhangan kang paling agresif / jangka cedhak (2026–2027): Sawetara

pamimpin AI kang pinunjul (umpamané, Dario Amodei saka Anthropic, Elon Musk) wis mratelakake kanthi umum yèn superintelijènsi utawa sawijining prakara kang sacara fungsional padha karo pemicu singularitas bisa teka nganti sepira awalé ing taun 2026 utawa sajroning 1–3 taun.

Miturut survey para ahli, angka median isih nglumpuk ana ing watara taun 2040–2050 tumrap kawujudan superinteligensi/singularitas kanthi pepak.

Loro kubu asil sing bisa kelakon

Utopis / optimistis -> kaluberaning kasugihan kang radikal, sirnaning lelara lan kamlaratan, kakebalan pati kang saèstu lumaku lumantar unggahing pikiran utawa nanomedisin, kamanungsan manunggal karo AI (transhumanisme), ngrampungake prakara-prakara ngèlmiah kang sadurungé ora bisa katanggulangi mung sajroning sawetara menit.

Distopis / pesimistis -> ilange agensi utawa pangendhali manungsa, ketidakselarasan (AI nggayuh ancas sing ortogonal utawa memungsuhan marang nilai-nilai manungsa), ambruké ékonomi lan sosial, utawa malah bebaya eksistensial tumrap umat manungsa.

Singularitas dudu mung “AI sing maju banget,” nanging iku sawijining wewaton nalika évolusi téknologis uwal saka paugeran kacepetan biologis/manungsa lan malih dadi sawijining prosès otonom sing lumayu tanpa kendhali. Apa prakara iku kalakon ing taun 2026, 2030, 2045, utawa ora pisan-pisan, iku tetep dadi salah sawijining pitakonan kabuka sing paling gedhé akibaté ing sajarah manungsa sapunika.

Wektu Pungkasaning Jaman – 1989

Donya Sing Kasambung Jaringan Wiwiti

Transisi saka komputasi kang kapisah-pisah menyang komputasi kang kasambung. Tim Berners-Lee ngusulake World Wide Web ing CERN (1989). Panaliten jaringan saraf komersial saya ngrembaka (panganggone militèr + akademik), Intel 80486 wiwit dipasaraké—daya komputasi pribadi saya nglumpat, ARPANET ngalami transisi menyang apa kang banjur dadi Internet modhèren. Sadurunge iki, komputasi pancen kuwasa nanging sapérangan gedhé isih kapencil ing siloné dhéwé-dhéwé. Sawisé 1989, komputasi dadi berorientasi jaringan. Jaringan saraf ing taun 1989 isih ana ing tahap wiwitan, winates déning piranti keras, lan sapérangan gedhé isih awujud sistem pola kang dipuncepaki déning aturan—nanging militèr lan laboratorium panaliten wus wiwit nyobi sistem pamulangan kanggo pambidikan sasaran, pandhu arah, lan klasifikasi sinyal. Iki minangka lapisan pondhasar tumrap samubarang kabèh kang banjur dumadi sawisé iku.

Pesen Resmi Dipunbentuk – 1996

Ledhakan Komersial Internet

antaraning era “platform/cloud” taun 2001 lan ledhakan “AI generatif” taun 2023. September 2012: AlexNet (jaringan saraf konvolusional jero) menang ing kompetisi ImageNet kanthi selisih kang gedhé banget— nggilas kabèh algoritma sadurungé. Kedadéan tunggal iki sacara universal diakoni ing panaliten AI minangka momen lairé deep learning modern. 2012: tim Geoffrey Hinton mbuktèkaké yèn jaringan saraf jero, kang dilatih nggunakaké GPU, bisa sinau fitur-fitur hierarkis kanthi otomatis. 2013: Google mundhut perusahaané Hinton (DNNresearch). Donya industri dumadakan nyurung miliaran dana menyang deep learning. Kamajuan GPU NVIDIA (CUDA) dadi piranti keras baku tumrap AI. Piranti-piranti big data (Spark 1.0 dirilis ing taun 2013) saya mateng bebarengan karo iki, saéngga ndadèkaké dataset gedhé banget kang dibutuhaké déning deep learning.

Mbukak Segel – 2023

AI generatif Nyabrang Ambang Batas

AI dados saged kaakses, saged dipunginakaken, lan nggawa gangguan ékonomi ingkang ageng. Dudu namung “jaringan saraf ingkang langkung sae.” Punika wekdal nalika AI nyerat kode, ngasilaken gambar, ngotomatisasi pakaryan kerah putih, ngembangaken tugas-tugas penalaran, lan kanggé sepisanan AI mandheg dados piranti ingkang mligi khusus lan dados piranti kognitif serbaguna.

2026 – Singularitas?

- 1989 minangka pambukane segel wektu wekasan iku dhéwé (wiwitaning konektivitas jejaring, dhasar tumrap ilining kawruh global; kaiket marang ambruké USSR minangka pratandha dalan tumrap mangsa pacoban pungkasan Adventisme).
- 1996 minangka pormalisasi pesen kasebut (web komersial ngeskalakake ékonomi informasi, kanthi ndigitalisasi perdagangan lan panemon).
- Taun 2001 minangka panguwataning pesen (platform, cloud, lan akses sing tansah cumawis ndhasari ekosistem digital tumrap kawruh kolektif sing mobèl).
- 2012/2013 minangka peletakan dhasar tumrap kapinteran sejati (terobosan deep learning ndadekake pangerten mesin dadi praktis lan bisa diskalakake).
- 2023 minangka klimaks pambukaning segel (AI generatif ngliwati wates menyang kognisi kanthi ancas umum, saéngga panyiptaan kawruh lan panalaran dadi bisa kaaksès lan nggawa gangguan gedhé).

Progresi kasebut endah tumata: saben tataran mbangun kanthi kumulatif adhedhasar tataran sadurungé, ngalih saka konektivitas -> komersialisasi -> ekosistem -> intelijènsi -> kognisi.

Taun 2012/2013 iku minangka engsel kritis; sawijining titik nalika jaringan saraf mbuktèkaké yèn jaringan-jaringan mau saged sinau kanthi otomatis lan kanthi tatanan hirarkis (kamenangan AlexNet/ImageNet, pakaryan Hinton kasahaké, lan penskalaan GPU kasagedaké), kang ndadèkaké bledhègan generatif taun 2023 ora bisa ora kelakon. Tanpa

owah-owahan arsitèktural ing taun 2012, modhèl transformer (2017) lan penskalaan masif mesthi ora bakal ngasilaké tingkat kaumuman kados ChatGPT.